

Sygn. akt *I ACa 1116/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Ryszard Marchwicki

Sędziowie: Małgorzata Gulczyńska

Marcin Radwan

Protokolant: st. sekr. sądowy Ewa Gadomska

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2019 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. B.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Staroście (...)**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P.

z dnia 4 lipca 2018 r. sygn. akt XIV C 608/11

1. oddała apelację;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym,
3. przyznaje od Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Poznaniu na rzecz adwokat A. M. kwotę 3.321 zł (w tym Vat) tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Małgorzata Gulczyńska Ryszard Marchwicki Marcin Radwan

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 15 czerwca 2011 r. powód K. B. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Starosty (...) kwoty 970.000 zł tytułem odszkodowania za utracony spadek po zmarłych rodzicach.

W odpowiedzi na pozew Skarb Państwa – Starosta (...)wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Zarządzeniami z dnia 23 marca 2012 r. przewodniczący wezwał do udziału w sprawie Skarb Państwa – Państwowe (...)Nadleśnictwo T. oraz Miasto i Gminę T. w charakterze interwenientów ubocznych. Wyżej wymienione podmioty nie zgłosiły swojego przystąpienia do sprawy.

Pismem procesowym z dnia 04 czerwca 2012 r. powód sprecyzował żądanie pozwu i wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kwoty 970.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zwrot kosztów procesu według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 4 lipca 2018 r Sąd Okręgowy w Poznaniu:

1. zasądził od pozwanego Skarbu Państwa – Starosty (...) na rzecz powoda K. B. kwotę 184.700 (sto osiemdziesiąt cztery tysiące siedemset) zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty;
2. w pozostałym zakresie powództwo oddalił;
3. odstąpił od obciążenia powoda kosztami postępowania;
4. zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu na rzecz adwokata A. M. prowadzącej Kancelarię Adwokacką w P. przy Pl. (...) maja 12 kwotę 7.084,80 (siedem tysięcy osiemdziesiąt cztery złote i osiemdziesiąt groszy)zł brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu;
5. zasądził od pozwanego na rzecz adwokata A. M. prowadzącej Kancelarię Adwokacką w P. przy Pl. (...) maja 12 kwotę 1.440 (tysiąc czterysta czterdzieści złotych) zł tytułem zwrotu części kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i wnioski Sądu I Instancji.

Na podstawie aktu nadania Prezydium Powiatowej Rady Narodowej Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa z dnia 17 grudnia 1951 r. nr (...) przyznano A. B. na własność gospodarstwo rolne z zabudowaniami położone w R. o powierzchni ok. 8.63 ha (oznaczone geodezyjnie jako działki gruntu nr (...)). Wówczas A. B. pozostawał w związku małżeńskim z B. B. (1), zawartym w dniu 18 listopada 1950 r. Małżonkowie nie zawierali umowy majątkowej małżeńskiej. Z małżeństwa ww. osób pochodzi syn - K. B..

W dniu 16 lipca 1959 r. zmarła B. B. (1). Natomiast A. B. zmarł 11 kwietnia 1960 r.

Postanowieniem z dnia 09 lipca 1968 r. Sąd Powiatowy w T. w sprawie o sygn. akt: I Ns 23/68 stwierdził, że spadek po A. B. na podstawie testamentu i częściowo na podstawie ustawy dziedziczy cały spadek J. W., w tym również gospodarstwo rolne położone w R. w powiecie T..

Decyzją Naczelnika Gminy w S. nr (...) z dnia 04 września 1975 r. w sprawie przejęcia gospodarstwa na rzecz Państwa za rentę orzekł m.in. o przyjęciu na własność Państwa nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni 8,60 ha położonych w R. stanowiących własność J. W. zamieszkałego w R. oznaczone w KW (...), działki nr (...), wyłączyć spod przejęcia budynki znajdujące się na działce nr (...), które będą stanowić od gruntu odrębny przedmiot własności.

W związku z tym z księgi wieczystej KW nr (...) odłączono działki opisane w tej księdze o powierzchni 8.60 ha bez budynków i wpisano do księgi wieczystej nr (...). Z kolei budynki znajdujące się na działce nr (...) zostały wpisane do KW nr (...) jako odrębny od gruntu przedmiot własności.

Działki nr (...) uległy podziałowi na działki nr (...) (a następnie na działki (...)), (...) zbyciu przez Skarb Państwa na rzecz osób fizycznych, z tym że działka nr (...) została skomunalizowana, zaś działka nr (...) później oznaczona jako oddział leśny nr (...) została oddana w zarząd i użytkowanie Nadleśnictwa T..

W dniu 03 listopada 1982 r. Naczelnik Gminy T. wydał decyzję nr (...), w której przekazał nieodpłatnie w zarząd i użytkowanie na rzecz Nadleśnictwa T. nieruchomości stanowiąc własność Państwowego Funduszu Ziemi położone na terenie wsi R. oznaczone nr ewidencyjnym jako działki nr (...) (decyzja ta omyłkowo zamiast działki nr (...) wymienia działkę nr (...)).

Postanowieniem z dnia 17 lutego 1989 r. Sąd Rejonowy w Trzciance w sprawie o sygn. akt: (...) stwierdził, że spadek po J. W. zmarłym dnia 26 czerwca 1981 r. na podstawie ustawy nabyli: żona G. W. (1) w 1/4 części oraz dzieci: R. W., S. W., M. G. i J. W. po 3/16 części każde.

W dniu 13 grudnia 1989 r. Sąd Rejonowy w Trzciance w sprawie o sygn. akt: (...) dokonał działu spadku po J. W. zmarłym w dniu 26 czerwca 1981 r., w ten sposób, że wchodzącą w skład spadku nieruchomości położoną w R., obejmującą budynki stanowiące odrębny od gruntu przedmiot własności, dla której Państwowe Biuro Notarialne w T. prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) przyznać na wyłączną własność wnioskodawczyni G. W. (1) bez obciążania jej splatami na rzecz pozostałych uczestników.

Na wniosek G. W. (1) zabudowania figurujące na działce nr (...), będące odrębnym od gruntu przedmiotem własności zostały decyzją Urzędu Miasta i Gminy T. nr U- (...) z dnia 26 lutego 1990 r. przejęte na rzecz Skarbu Państwa w zamian za dodatek do renty i wpisane do księgi wieczystej KW nr (...).

Postanowieniem z dnia 30 października 1990 r. Sąd Rejonowy w Trzciance w sprawie o sygn. akt: I Ns 517/89 stwierdził, że spadek po B. B. (1) zmarłej w dniu 16 lipca 1959 r. w R. na podstawie ustawy nabyli: mąż A. B. w 1/4 części oraz syn K. B. w 3/4 części, z wyłączeniem jednak udziału spadkodawczyni w majątku, który do chwili jej śmierci objęty był wspólnością majątkową małżeńską, który to udział dziedziczy wyłącznie jej syn K. B., z tym że udział spadkodawczyni w gospodarstwie rolnym położonym w R. gm. T. o powierzchni 8.63.00 ha, dla którego Państwowe Biuro Notarialne w T. prowadzi księgę wieczystą KW (...), nabyli jej syn K. B. oraz J. W. po połowie.

Na mocy decyzji nr (...) z dnia 30 grudnia 1991 r. Wojewoda P. stwierdził komunalizację na rzecz Gminy T. min. nieruchomości gruntowej oznaczonej ewidencyjnie jako działki gruntu nr (...).

Nieruchomość oznaczona ewidencyjnie jako działki nr (...) została przekazana do Zasobu (...) Skarbu Państwa w trybie art. 19 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz zmianie niektórych ustaw.

Działka nr (...) w 1996 r. uległa podziałowi na działki o nr (...), z czego działki nr (...) zabudowane były budynkami mieszkalnym, gospodarczym i stodołą, działka nr (...) stanowiła drogę a działka nr (...) stanowiła ogródek przydomowy.

Na mocy umowy z dnia 23 października 2000 r. zawartej w formie akt notarialnego nr 5157/2000 przed notariuszem G. M. w Kancelarii Notarialnej w T. Skarb Państwa – Agencja Mienia (...) sprzedała działki nr (...) wraz z zabudowaniami osobom fizycznym tj. R. i G. W. (2).

Minister Sprawiedliwości w dniu 09 czerwca 1998 r. wniósł kasację od postanowienia Sadu Powiatowego w T. z dnia 09 lipca 1968 r., sygn. akt: (...) o stwierdzenie nabycia spadku po A. B., zarzucając ww. orzeczeniu rażące naruszenie przepisów prawa, a nadto naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej poprzez pozbawienie syna spadkodawcy praw do należącego do spadku gospodarstwa rolnego. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 11 września 1998 r. oddalił przedmiotową kasację. W uzasadnieniu postanowienia wskazał, że zgadza się ze stanowiskiem skarżącego co do rażącego naruszenia przez Sąd Rejonowy w Trzciance przepisów prawnych, jednakże z uwagi na upływ 30 lat od dnia wydania skarżonego postanowienia i przekroczenie 6-miesięcznego terminu przewidzianego w art. 421 § 2 k.p.c. dla złożenia kasacji należało ją oddalić.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 15 października 1998 r. o sygn. akt: I CKU 74/98 na skutek kasacji Ministra Sprawiedliwości od postanowienia Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 30 października 1990 r., sygn. akt I Ns 517/89, postanowił uchylić zaskarżone postanowienie w części dotyczącej gospodarstwa rolnego i stwierdził, że udział

spadkodawczyni B. B. (1) w tym gospodarstwie z mocy ustawy nabył w całości syn K. B.. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że przy wydaniu zaskarżonego orzeczenia doszło do rażącego naruszenia przepisów prawa art. 17 § 1 i art. 25 dekretu z dnia 08 października 1996 r. Praw spadkowe, art. LV § 2 i art. LVI § 2 i 3 przepisów wprowadzających k.c. co wymagało uwzględnienia kasacji. Dodatkowo SN podniósł, że nie sprzeciwiał się temu upływ terminu z dawnego art. 421 § 2 k.p.c., ponieważ zaskarżone orzeczenie narusza konstytucyjną zasadę własności i prawo dziedziczenia (art. 21 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Na wniosek powoda Starosta Czarnkowsko- (...) wznowił postępowanie w sprawie zakończonej ostateczną decyzją Naczelnika Gminy w S. nr (...) dnia 04 września 1975 r. w sprawie przekazania gospodarstwa rolnego na rzecz Skarbu Państwa za rentę. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego Starosta (...)decyzją nr (...)z dnia 17 marca 2011 r. orzekł o uchyleniu ww. decyzji Naczelnika Gminy w S.. W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, że podstawą do jego wydania było postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 1998 r. o sygn. akt: I CKU 74/98.

Jednakże decyzją Samorządowego Kolegium Odwoławczego w P. z dnia 28 sierpnia 2015 r. stwierdzono nieważność decyzji Starosty (...)nr (...) z dnia 17 marca 2011 r. W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, iż z uwagi na upływ czasu wskazany w art. 151 § 2 k.p.a. w zw. z art. 146 § 1 k.p.a. wznowienie postępowania mogło nastąpić jedynie przed upływem pięciu lat od daty doręczenia tej decyzji. Po upływie tego terminu organ pierwszej instancji nie miał możliwości uchylenia decyzji, lecz powinien ograniczyć się do stwierdzenia wydania jej z naruszeniem prawa oraz wskazania okoliczności, z powodu których nie uchylił tej decyzji.

Wartość rynkowa nieruchomości położonej w R. w gminie T. wraz z zabudowaniami, składająca się z działek o nr (...) według stanu i cen aktualnych na dzień wyceny tj. 03 sierpnia 2017 r. wynosi 375.000 zł. Działka nr (...) o powierzchni 0.0700 ha jest aktualnie własnością Gminy T. i stanowi niezbędny dojazd do drogi publicznej -wartość przedmiotowej nieruchomości wynosi 5.600 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Jako podstawę prawną roszczenia Sąd powołał art. 417 § 1 i 2 k.c. w ocenie sądu powód w niniejszej sprawie wykazał podstawową przesłankę odpowiedzialności na podstawie art. 417 k.p.c. tj. niezgodne z prawem działanie pozwanego. Na uwagę zasługuje fakt, że pozwany nie kwestionował w ogóle swojej legitymacji biernej do występowania w procesie, podnosząc w zasadzie jedynie zarzut jej ograniczenia co do wysokości dochodzonego roszczenia. Bezsporne w sprawie pozostaje, że głównie decyzje Naczelnika Gminy w S. nr (...) z dnia 04 września 1975 r. oraz następnie decyzji Urzędu Miasta i Gminy T. nr (...) z dnia 26 lutego 1990 r. pozbawiły powoda własności spornych nieruchomości (zarówno nieruchomości gruntowych jak i budynków będących odrębnym od gruntu przedmiotem własności). Przedmiotowe orzeczenia stanowiły też podstawę do dalszych rozporządzeń tymi nieruchomościami. Nie ulega jednak wątpliwości, że działania te miały oparcie w przepisach prawa, obowiązujących w dacie ich podjęcia (ustawa z dnia 29 maja 1974 r. o przekazywaniu gospodarstw rolnych na własność Państwa za rentę i spłaty pieniężne), a organy władzy wydające ww. akty administracyjne prawidłowo przyjęły jako właściciela nieruchomości osoby ujawnione wówczas w księgach wieczystych. Niemniej jednak analizując całokształt okoliczności faktycznych ustalonych w niniejszym postępowaniu z całą stanowczością należy stwierdzić, że powyższe decyzje, stanowiące pokłosie nieprawidłowych postanowień sądów spadkowych, naruszały ogólną konstytucyjną zasadę własności i prawo dziedziczenia powoda po swoich rodzicach, były zatem niezgodne z prawem w jego szerokim ujęciu. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe dowodzi bowiem jednoznacznie, że powód był uprawniony do spadkobrania udziału w wysokości 1/2 gospodarstwa rolnego przysługującego jego matce, co potwierdził ostatecznie Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 października 1998 r. Sąd stoi na stanowisku, że powyższe działania władzy publicznej postrzegane muszą być jako sprzeczność zachowania z prawem pozytywnym, ogólnymi zasadami prawa oraz z zasadami współżycia społecznego i sprawiedliwości społecznej, za które odpowiedzialność ponosi na zasadzie ryzyka (bądź według innych tzw. nowej zasady niezgodności z prawem) pozwany – albowiem to na skutek jego decyzji bezpośrednio doszło do odjęcia prawa własności nieruchomości uprawnionemu właścicielowi.

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że powód wykazał również związek przyczynowy między bezprawnym działaniem, a szkodą Zdaniem Sądu przedstawione w sprawie okoliczności jednoznacznie wskazują, że pomiędzy wydaniem i wykonaniem ww. decyzji administracyjnych, a szkodą w postaci utraty prawa własności nieruchomości zachodzi adekwatny związek przyczynowy.

Wysokość natomiast szkody w tej sprawie Sąd ustalił na podstawie opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości i ustalił wartość nieruchomości położonej w R. w gminie T. wraz z zabudowaniami, składającej się z działek o nr (...) na kwotę 375.000 zł.

Dalej Sąd wskazał, że za uzasadniony uznać należało zarzut strony pozwanej, iż jej odpowiedzialność za szkodę w majątku powoda winna ograniczyć się do wartości udziału przypadającego matce powoda w gospodarstwie rolnym tj. do połowy jego wartości, co jednoznacznie wynika z postanowienia SN z dnia 15 października 1998 r., I CKU 74/98. Jednakże z powodu oddalenia przez SN postanowieniem z dnia 11 września 1998 r. kasacji Ministra Sprawiedliwości od postanowienia Sadu Powiatowego w T. z dnia 09 lipca 1968 r., sygn. akt: (...) o stwierdzenie nabycia spadku po A. B., sąd w niniejszej sprawie nie mógł przyjąć, iż wysokość przedmiotowego udziału powoda w utraconym gospodarstwie rolnym jest wyższa niż 1/2. Zgodnie z powyższym powództwo powoda należałoby uznać za usprawiedliwione do kwoty 187.500 zł. Niemniej jednak sąd uznał, że z uwagi na fakt, iż działka nr (...) o powierzchni 0.0700 ha na podstawie decyzji komunalizacyjnej nr G.IV. (...) /936/91 z dnia 30 grudnia 1991 r. jest aktualnie własnością Gminy T. i stanowi niezbędny dojazd do drogi publicznej winna zostać odliczona od należnego powodowi od pozwanego odszkodowania, a ewentualne roszczenie w tym zakresie powód winien skierować wobec aktualnego jej właściciela. Sąd Okręgowy powołał się tutaj na pogląd judykatury wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego, z dnia 7 marca 2002 r., IV CKN 714/00 (LEX nr 1172530) zgodnie z którym, z racji przywrócenia samorządu terytorialnego i związanego z tym nowego ukształtowania kompetencji organów gminy i organów administracji rządowej, zobowiązanie Skarbu Państwa (terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego) stały się z dniem 27 maja 1990 r. z mocy art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. zobowiązaniami właściwych gmin (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2004 r., III CZP 64/04, LEX nr 131033, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1998 r., II CKN 550/97, LEX nr 33129). Konkludując, dla ustalenia wysokości odszkodowania przysługującego powodowi należało odjąć od ustalonej wartości wszystkich nieruchomości tj. kwoty 375.000 zł kwotę 5.600 zł (stanowiącej wartość rynkową działki nr (...).0700 ha x 80.000 zł), a następnie otrzymany wynik podzielić na pół stosownie do wysokości udziału powoda we własności gospodarstwa rolnego. Przedmiotowe rachunki doprowadziły sąd do przekonania, że rozmiar szkody majątkowej powoda wnosi 184.700 zł.

Stosownie do treści art. 481 § 1 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi, Sąd zasądził na rzecz powoda odsetki ustawowe od dnia doręczenia pozwanemu opinii biegłego, w której to została sprecyzowana wartość odszkodowania. Stanowisko sądu opiera się bowiem na założeniu, iż dokładna wiedza o wysokości odszkodowania została powzięta przez strony postępowania, w tym pozwaną zobowiązaną do jego zapłaty, dopiero w dniu doręczenia jej opinii biegłego.

Z powyższych względów Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Powództwo w pozostałym zakresie jako nieusprawiedliwione podlegało oddaleniu, czemu sąd dał wyraz w pkt 2 wyroku.

O kosztach procesu sąd orzekł w pkt 3-5 wyroku.

Powód zgłosił żądanie, w zakresie których wartość przedmiotu sporu wynosiła 970.000 zł, a utrzymał się w zakresie żądań o wartości 184.700 zł czyli wygrał w 20 %. W ostatecznym rozrachunku powód musiałby więc ponieść koszty sądowe i zastępstwa procesowego pozwanego w wysokości odpowiadającej zakresowi, w jakim przegrał sprawę, tj. w 80 % (art. 100 k.p.c.)

Sąd uznał jednak, że w zakresie oddalonego powództwa w stosunku do powoda znajdzie zastosowanie regulacja zawarta w art. 102 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 4 u.k.s.c. W ocenie sądu w okolicznościach rozpoznawanej sprawy uzasadnione było odstąpienie od obciążenia powoda jako strony przegrywającej w części proces jego kosztami, gdyż przemawiają za tym zasady słuszności. Sąd przy ocenie przesłanek z tego przepisu zwraca uwagę na fakty dotyczące sytuacji majątkowej i życiowej strony. W niniejszej sprawie Sąd zważył na jej charakter tj. fakt, że roszczenie powoda było usprawiedliwione co do zasady, a także na wiek powoda, jego stan zdrowia, utrzymywanie się ze świadczenia emerytalnego.

Jeśli chodzi o koszty sądowe tymczasowo poniesione przez Skarb Państwa podkreślić należy, że na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2016.623 j.t.), kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

Powód został zwolniony od kosztów sądowych w całości. W związku z tym, Sąd obciążył pozwanego częścią wynagrodzenia należnego pełnomocnikowi powoda ustanowionego z urzędu, tj. kwotą 1.440 zł (7.200 x 20%) stosowanie do art. 100 k.p.c. (pkt 5 wyroku). Podstawą określenia wynagrodzenia pełnomocnika powoda, są stawki minimalne określone w § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokatów ustanowionego z urzędu. W pozostałym zakresie wynagrodzenie należne pełnomocnikowi powoda winien ponieść zatem Skarb Państwa, od którego sąd zasądził na rzecz adwokata A. M. kwotę 7.084,80 zł brutto (7.200 zł x 80 % + VAT).

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zarzucając:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę do wydania zaskarżonego wyroku i mający istotny wpływ na jego treści, a polegający na przyjęciu, iż powodowi K. B. odszkodowanie ograniczone do wartości udziału przysługującego po matce, a więc 1/2 części - w sytuacji gdy powód stoi na stanowisku, że powinien otrzymać odszkodowanie w całości, w tym również w zakresie udziału po ojcu, tym bardziej, że prócz samej nieruchomości w skład gospodarstwa rolnego wchodził również inwentarz żywy i martwy oraz zabudowania których na chwilę obecną już nie ma.

Wskazując na powyższe powód wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego w punkcie 2. (drugim) wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwotę 184.700,00 zł. (sto osiemdziesiąt cztery tysiące siedemset zł. 00/100) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,
2. ponadto wniósł o przyznanie kosztów pomocy prawnej świadczonej dla powoda z urzędu za II instancję , które nie zostały ani w całości ani w części pokryte

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Skarżący zarzucił wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę do wydania zaskarżonego wyroku i mający istotny wpływ na jego treści, a polegający na przyjęciu, iż powodowi K. B. odszkodowanie ograniczone do wartości udziału przysługującego po matce, a więc 1/2 części - w sytuacji gdy powód stoi na stanowisku, że powinien otrzymać odszkodowanie w całości, w tym również w zakresie udziału po ojcu, tym bardziej, że prócz samej nieruchomości w skład gospodarstwa rolnego wchodził również inwentarz żywy i martwy oraz zabudowania których na chwilę obecną już nie ma.

Zarzut powyższy jest całkowicie bezpodstawny.

Zdaniem Sądu Odwoławczego, Sąd I instancji przeprowadził postępowanie dowodowe w zakresie wystarczającym dla poczynienia ustaleń faktycznych mających wpływ na zastosowanie przepisów prawa materialnego. Zgromadzone w sprawie dowody poddał wszechstronnej, wnikliwej ocenie, ustalając prawidłowo stan faktyczny sprawy.

Przedmiotowe gospodarstwo rolne położone w R. gm. T. o pow. 8.63 ha dla którego (...) w T. prowadziło Kw nr. (...) nadane zostało A. B. (ojcu powoda) w czasie trwania małżeństwa z B. B. (1) aktem nadania z dnia 17 grudnia 1951 r . Wobec nie zawarcia przez małżonków B. umowy majątkowej małżeńskiej było ono objęte małżeńską wspólnością ustawową w rozumieniu art. 21 § 1 kodeksu rodzinnego z 1950 r.

Bezspornie zostało ustalone , że części gospodarstwa po A. B. który zmarł 11 kwietnia 1960 r. stało się własnością J. W. , który jako jedyny dziedziczył po zmarłym cały spadek łącznie z gospodarstwem rolnym.(akta (...)).

Orzeczenie to nie zostało uchylone i jest prawomocne.

Następnie postanowieniem z dnia 30 października 1990 r Sąd Rejonowy w Trzciance stwierdził , że spadek po B. B. (1) (matce powoda) nabyli jej mąż A. B. w 1/4 części oraz jej syn K. B. w 3/4 części z wyłączeniem jednak udziału spadkodawczyni w majątku który do chwili jej śmierci objęty był wspólnością majątkową małżeńską który to udział dziedziczy wyłącznie jej syn K. B. z tym , że udział spadkodawczyni w gospodarstwie rolnym położonym w R. gm. T. o pow. 8.63 ha dla którego (...) w T. prowadziło Kw nr. (...) nabyli jej syn K. B. oraz J. W. po połowie. (akta (...)). W wyniku kasacji Ministra Sprawiedliwości od w/w postanowienia w części dotyczącej dziedziczenia udziału w gospodarstwie rolnym Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 15 października 1998 r w sprawie I CKU 74/98 uchylił zaskarżone postanowienie w części dotyczącej gospodarstwa rolnego i stwierdził , że udział spadkodawczyni B. B. (1) w tym gospodarstwie z mocy ustawy nabył w całości syn K. B..

Z powyższego jednoznacznie wynika , że powód był uprawniony jedynie do udziału w gospodarstwie rolnym po swojej matce B. wynoszącym 1/2 części. Udział bowiem po A. B. odziedziczył J. W. na mocy postanowienia z dnia 9 lipca 1968 r w sprawie I Ns 23/68 Sądu Powiatowego w T. które nie zostało uchylone. (akt (...))

Nieuzasadniony jest również zarzut dotyczący nieprawidłowej wysokości przyznanego odszkodowanie.

Zostało ono bowiem ustalone na podstawie opinii biegłego która to opinia nie była kwestionowana w toku postępowania przed Sądem I instancji zarówno przez powoda jak i jego pełnomocnika.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach w punkcie 2 sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108§ 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r w sprawie opłat za czynności radców prawnych(Dz.U. z 2018 r poz. 265 tj.)

W punkcie 3 wyroku Sąd Apelacyjny przyznał pełnomocnikowi ustanowionemu z urzędu dla powoda wynagrodzenie zgodnie z § 8 pkt 6 w zw, z § 4 ust 3 oraz § 16 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

(Dz.U.2019 poz. 18 tj.)

Małgorzata Gulczyńska Ryszard Marchwicki Marcin Radwan

--	--	--